

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/169/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513207344
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8513207344.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C/186/2013-62 zo dňa 12.05.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Vyslovil, že žalovanej právo náhradu trov konania nepriznáva.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa v predmetnom konaní domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou, ktorý podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote.

V exekučnom konaní, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii priedahov v konaní. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať Ústavný súd. O namietaných priedahoch v konaní sa nevedelo konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, nevedelo sa disciplinárne konanie, nebolo vydané právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd v konaní o uplatnenom nároku na náhradu škody nesprávnym úradným postupom nie je oprávnený posudzovať nesprávny úradný postup súdu spočívajúci v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

Súd mal za to, že nemožno všeobecne rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať procesné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o trovách exekúcie) v dôsledku ktorých nerozhodnutie o návrhu v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné priedahy, a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup.

Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, ktorým rozumieme zodpovednosť žalobcu za výsledok konania, ani pri preukázaní vzniku škody. Žalobca nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a

vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o ich vynaložení.

Žalobca si uplatnil i nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že žalobcovi v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčiou povinného. Išlo iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Žalobca už vôbec nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, tak majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Súd nevidel dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške na základe aplikácie Nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky o priznaní finančného zadosťučinenia za konštatované zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

Dospel k záveru, že žalobca nepreukázal základ nároku - vznik škody. Napokon žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov: nesprávny úradný postup a vznik škody.

Z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok pre priznanie nároku za náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovaná si náhradu trov konania uplatnila avšak ich nevyčíslila a z obsahu spisu nevyplýva, žeby jej nejaké trovy vznikli, preto súd vyslovil, že jej právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednosti právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako nárast ekonomickej trestnej činnosti alebo rozsah nevybavenej súdnej agendy. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Poznamenal, že ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolač súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p., vo veci bolo nariadené verejné vyhlásenie rozhodnutia, kedy čas a miesto verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo na úradnej tabuli súdu oznámené dňa 21.08.2014 a zistil, že prvostupňový súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci postupoval správne. Správne zistil skutkový stav veci na základe vykonaných dôkazov, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania žalobcom nebolo zistené, že by prvostupňový súd vo svojom konaní a rozhodovaní pochybil. Odvolač súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosc možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného ku dňu podania návrhu štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného ku dňu podania návrhu právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadost“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne

oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 212 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania.

Odvolateľ v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nesprávne (retroaktívne) vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávne úradného postupu v podobe prietahov v konaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je zrejماً z odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom sa netýka ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 ale v znení účinnom ku dňu podania jednotlivých žalôb. Preto tento odvolací dôvod odvolací súd považoval za nedôvodný.

Odvolací súd vo vzťahu k exekučným konaniam začatým po 31.08.2005, t.j. za účinnosti § 44 ods. 7 Exekučného poriadku (neskôr § 44 ods. 8 Exekučného poriadku), ktorý stanovil zákonnú 30-dňovú lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora uvádza, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať viaceré procesné úkony, ktoré súvisia s rozhodovaním o zmene exekútora (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o doterajších trovách exekúcie) a je potrebné súhlasiť s názorom, že za týchto okolností nerozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy v konaní a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu, pretože vyššie uvedené sprievodné procesné úkony je potrebné vykonať a až na ich základe rozhodnúť o zmene súdneho exekútora.

V danej veci síce nebola dodržaná 30-dňová zákonná lehota, keďže pôvodný súdny exekútor neposkytol potrebnú súčinnosť exekučnému súdu pri rozhodovaní o trovách pri zmene osoby exekútora, a preto sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že exekučný súd nerozhodoval o návrhu na zmenu súdneho exekútora (po vykonaní procesných postupov s týmto rozhodnutím súvisiacich) s takým časovým odstupom, ktorý by bolo možné považovať za zbytočné prietahy v konaní. Ani tento odvolací argument nepovažoval odvolací súd za dôvodný.

Žalobca nepreukázal údajný stav trvania právnej neistoty, ktorá mala byť spôsobená tým, že súd prvého stupňa nerozhodol v exekučnom konaní o zmene súdneho exekútora v 30-dňovej lehote.

Žalobca neuniesol dôkazné bremeno ani pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil žiadne dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Len samotné tvrdenie žalobcu, že mu vznikla nemajetková škoda pozostávajúca z toho, že musel vynaložiť výdavky na správu pohľadávok prostredníctvom

pracovných výkonov zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom, výdavky na urgencie adresované exekučnému súdu a pod., nemožno považovať za dôkaz jej vzniku.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Nepreukázanie nesprávneho úradného postupu zo strany exekučného súdu vylučuje dôvodnosť podanej žaloby, a preto znalecké dokazovanie smerujúce k preukázaniu výšky škody, príp. nemajetkovej ujmy by bolo evidentne nevhodným. Zároveň je nutné poznamenať, že dôkazné bremeno preukázania základných predpokladov zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci (nesprávny úradný postup, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou) má poškodený (žalobca), ktorý ho v tomto prípade neunesol.

Odvolačný súd k odvolacej námietke žalobcu ohľadne nesústredenej činnosti súdu považuje za potrebné uviesť, že je mu z praxe známe, že je to práve nesústredená činnosť žalobcu, ktorý sa vôbec neoboznamuje s obsahom rozhodnutí súdov a podáva hromadné odvolania rovnakého typu. V napadnutom rozsudku sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal rozporom exekučného titulu so zákonom a odvolací súd taktiež nezistil, že by vyhodnocoval také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli, a preto ani táto odvolacia námietka žalobcu nebola dôvodná.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.